

Zbierka súdnych rozhodnutí

!NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 9. septembra 2021¹

Vec C-581/20

**Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentowany przez Generalnego Dyrektora
Dróg Krajowych i Autostrad
proti
TOTO SpA – Costruzioni Generali,
Vianini Lavori SpA**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Värhoven kasacionen sąd (Najvyšší
kasačný súd, Bulharsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach –
Súdna právomoc a uznávanie rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie (EÚ)
č. 1215/2012 – Pojem ‚občianska a obchodná vec‘ – Predbežné a ochranné opatrenia – Zmluva
o vykonaní stavebných prác na verejnej komunikácii“

1. V roku 2015 na účely zabezpečenia záväzkov prevzatých v rámci verejnej zákazky zadanej v Poľsku na výstavbu úseku rýchlostnej cesty, predložili spoločnosti, ktorým bola zákazka zadaná, poľskému verejnemu obstarávateľovi záruky poskytnuté bulharským poisťovateľom.
2. O niekoľko rokov neskôr spoločnosti, ktorým bola zákazka zadaná, neúspešne podali na poľský súd návrh, aby na predbežné a zabezpečovacie účely zabránil verejnemu obstarávateľovi v použití týchto záruk. Podobný návrh uplatnili aj na bulharských súdoch, ktoré tento návrh v prvostupňovom konaní zamietli a v odvolacom konaní mu vyhovel.
3. Poľský verejný obstarávateľ podal kasačný opravný prostriedok na Värhoven kasacionen sąd (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko). V rámci tohto kasačného opravného prostriedku treba okrem iného objasniť, či s prihliadnutím na článok 35 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012² majú bulharské súdy medzinárodnú právomoc na nariadenie navrhovaných predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení.³

¹ Jazyk prednesu: španielčina.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).

³ Používam výrazy „predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení“, ako sú uvedené v nariadení č. 1215/2012. V skutočnosti treba spresniť, ktorá kategória opatrení zodpovedá kategórii navrhovanej v každom jednotlivom prípade.

4. Pokiaľ sa nemýlim, Súdny dvor doteraz rozhodol len raz o uvedenom článku.⁴ Rozsudky vydané na základe predchádzajúcich dokumentov⁵ však objasňujú otázky vnútroštátneho súdu bez toho, aby ich vyriešili.

5. Na základe pokynu Súdneho dvora sa tieto návrhy budú týkať len druhej prejudiciálnej otázky. Odpoveď si vyžaduje hlbšie preskúmanie vzťahu medzi dvoma súdmi rôznych členských štátov – súdu, ktorý rozhoduje vo veci samej, a súdu, ktorý tak robí výlučne v oblasti predbežnej ochrany – v cezhraničných prípadoch, v ktorých sa článok 35 snaží zabrániť tomu, „aby účastníci konania utrpeli ujmu vyplývajúcu z dĺžky trvania konania, ktorá je vlastná každému medzinárodnému konaniu“⁶.

I. Právny rámec

A. Nariadenie č. 1215/2012

6. Odôvodnenie 33 uvádza:

„Ak predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, nariadi súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, mal by sa zaručiť ich voľný obeh podľa tohto nariadenia. Predbežné, a to aj ochranné opatrenia, ktoré boli nariadené bez predvolania žalovaného na súd, by sa však nemali uznať a vykonať podľa tohto nariadenia, okrem prípadu, že rozsudok obsahujúci opatrenie bol žalovanému doručený pred začatím výkonu. Nemalo by to brániť uznaniu a výkonu takýchto opatrení podľa vnútroštátneho právneho poriadku. Ak predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, nariadi súd členského štátu, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, účinok týchto opatrení by mal podľa tohto nariadenia byť obmedzený na územie tohto členského štátu“.

7. Podľa článku 2:

„Na účely tohto nariadenia:

a) ‚rozsudok‘ je každé rozhodnutie súdu alebo tribunálu členského štátu, bez ohľadu na jeho označenie, vrátane uznesenia, nariadenia, rozhodnutia alebo exekučného príkazu, ako aj rozhodnutia o určení trov alebo výdavkov súdnym úradníkom.

Na účely kapitoly III zahŕňa ‚rozsudok‘ aj predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré boli nariadené súdom alebo tribunálom, ktorý má na základe tohto nariadenia právomoc rozhodovať vo veci samej. Nezahŕňa predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, ktoré sa nariadilo takýmto súdom alebo tribunálom bez predvolania žalovaného na súd, okrem prípadu, že rozsudok obsahujúci toto opatrenie sa žalovanému doručil skôr, ako sa začal výkon;

...“

⁴ Rozsudok z 3. septembra 2020, *Supreme Site Services a i.* (C-186/19, EU:C:2020:638).

⁵ Článok 24 Bruselského dohovoru z roku 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32; ďalej len „Bruselský dohovor“); a článok 31 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42; ďalej len „nariadenie č. 44/2001“). Znenie týchto ustanovení a súčasného článku 35 nie je rovnaké; normotvorca okrem toho stanovil režim predbežnej ochrany na iných miestach nariadenia č. 1215/2012. Zmeny však nemajú vplyv na užitočnosť skoršej judikatúry Súdneho dvora ako pomôcky v tejto veci.

⁶ Rozsudok z 28. apríla 2005, *St. Paul Dairy* (C-104/03, EU:C:2005:255; ďalej len „rozsudok *St. Paul Dairy*“, bod 12).

8. Článok 29 v oddiele „Prekážka začatej veci – súvisiace veci“ znie:

„1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 31 ods. 2, ak sa vedú konania v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý.

2. V prípadoch uvedených v odseku 1 je konajúci súd, na svoju žiadosť, bezodkladne informovaný ktorýmkoľvek iným konajúcim súdom o dátume, keď tento súd začal konať podľa článku 32.

3. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.“

9. Podľa článku 35 s názvom „Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení“:

„Na súdy členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku tohto členského štátu, aj keby mali právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.“

10. Podľa článku 36 v oddiele „Uznanie“:

„1. Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.

...“

11. Článok 42 ods. 2 stanovuje:

„Na účely výkonu rozsudku vydaného v členskom štáte v inom členskom štáte, ktorým sa nariaďuje predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, predloží navrhovateľ príslušnému orgánu výkonu:

a) vyhotovenie rozsudku, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti;

b) osvedčenie vydané podľa článku 53, ktoré obsahuje opis opatrenia a osvedčuje, že:

i) súd má právomoc rozhodovať vo veci samej,

ii) rozsudok je vykonateľný v členskom štáte pôvodu a

c) dôkaz o doručení rozsudku, ak sa opatrenie nariadilo bez predvolania žalovaného na súd.“

12. Článok 45 ods. 1 písm. c) uvádza:

„1. Uznanie rozsudku sa na návrh zainteresovaného účastníka zamietne:

c) ak je rozsudok nezlučiteľný s rozsudkom vydaným medzi rovnakými účastníkmi v dožiadanom členskom štáte;

...

B. Vnútroštátne právo. Graždanski Procesualen Kodex⁷

13. V prejednávanej veci je relevantný § 18 (jurisdikčná imunita); § 389 až 396 (nariadenie predbežného opatrenia); § 397 až 403 (ochranné opatrenia), a § 274 až 280 (opravné prostriedky proti uzneseniam).

14. Keďže sa moje návrhy budú zameriavať výlučne na výklad článku 35 nariadenia č. 1215/12, nie je nevyhnutné prepisovať tieto paragrafy.

II. Skutkové okolnosti, konania a prejudiciálne otázky

15. Zmluvou z 30. júla 2015 Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej reprezentovaný przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (ďalej len „poľská štátna pokladnica“) zadala spoločnostiam TOTO SpA – Costruzioni Generali a Vianini Lavori SpA, ktoré pôsobili ako konzorcium zaregistrované v Taliansku, zákazku na výstavbu rýchlostnej cesty S-5 Poznań – Wrocław, úsek Poznań A2, Gluchowo – Wronczyn.

16. Zmluvné strany zahrnuli do zmluvy článok 20.6, ktorý priznáva právomoc na urovanie ich sporov súdom v mieste sídla verejného obstarávateľa (t. j. poľským súdom).⁸

17. V tej istej zmluve sa prevzali záruky č. 02900100000348 a č. 02900100000818 na zabezpečenie splnenia zmluvy⁹ a prípadne zaplatenia „zmluvnej pokuty“ po skončení prác.¹⁰ Obe záruky poskytla bulharská poisťovňa Evroins AD a vzťahujú sa na ne poľské hmotnoprávne predpisy.

18. Spoločnosti, ktorým bola zákazka zadaná, podali na Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava, Poľsko) negatívne určovacie žaloby proti poľskej štátnej pokladnici. Navrhovali určiť, že poľská štátna pokladnica nie je oprávnená vyžadovať zaplatenie zmluvne dohodnutej zmluvnej pokuty, keďže nie sú splnené podmienky na jej zaplatenie, ani vymáhať zmluvnú pokutu z dôvodu oneskoreného splnenia zmluvy, ku ktorému podľa jej názoru došlo¹¹.

19. Navrhovali tiež, aby súd „vydal predbežné opatrenie, ktorým sa žalovanej uloží povinnosť neuplatniť najmä záruky č. 02900100000348 a 02900100000818, ktoré prevzala poisťovňa Euroins AD“¹².

⁷ Občiansky súdny poriadok, Bulharsko; ďalej len „GPK“.

⁸ Podľa bodu 2 pripomienok poľskej vlády znel článok takto: „Súd príslušný podľa sídla verejného obstarávateľa... má právomoc rozhodovať v akomkoľvek spore, ktorý môže vzniknúť v súvislosti s plnením [zmluvy].“

⁹ Podľa zhrnutia návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa táto záruka poskytla za splnenie záväzkov v súlade so zmluvou v celkovej výške 52 294 272,43 [poľských zlotých (PLN)]; pričom dodatkom 4 z 25. januára 2019 bola jej účinnosť stanovená do 31. júla 2019 v uvedenej výške ako záruky v prípade nesplnenia alebo chybného splnenia zmluvy až do maximálnej sumy a do 30. júna 2024 ako záruky za vykonanie stavebných prác v súlade so zmluvou vo výške do 15 877,73 PLN.

¹⁰ Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa táto záruka poskytla na zabezpečenie zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 9 314 671,95 PLN do 31. júla 2019, prostredníctvom ktorej sa malo zaručiť včasné vykonanie stavebných prác podľa zmluvy.

¹¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania, bod 2.

¹² Návrh na začatie prejudiciálneho konania, bod 4.

20. Uznesením zo 7. júna 2019 Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava) odmietol nariadiť navrhované predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení.¹³

21. Dňa 31. júla 2019 spoločnosti, ktorým bola zákazka zadaná, opierajúc sa o žaloby podané na Sąd Okręgowy w Warszawie (Krajský súd Varšava), znova podali návrh na nariadenie týchto opatrení, tentoraz na Sofijski gradski sąd (Mestský súd Sofia, Bulharsko).

22. Návrh bol v prvostupňovom konaní zamietnutý, ale Sofijski apelativen sąd (Odvolací súd Sofia, Bulharsko) mu v odvolacom konaní vyhovel. Odvolací súd pod podmienkou poskytnutia zábezpeky nariadil zaistenie pohľadávky poľskej štátnej pokladnice pozostávajúcej zo záruk č. 02900100000348 a č. 02900100000818, ktoré v prospech poľskej štátnej pokladnice prevzala poisťovňa Evroins AD.

23. Poľská štátna pokladnica podala kasačný opravný prostriedok na Vърhoven kasacionen sąd (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko). V tomto kasačnom opravnom prostriedku predložila aj európsky platobný rozkaz v súlade s nariadením (ES) č. 1896/2006,¹⁴ vzorové tlačivo E.¹⁵

24. Spoločnosti, ktorým bola zákazka zadaná a ktoré podali proti platobnému rozkazu odpor prostredníctvom formulára F nariadenia č. 1896/2006, ho predložili vo svojom vyjadrení ku kasačnému opravnému prostriedku.

25. Za týchto okolností kladie Vърhoven kasacionen sąd (Najvyšší kasačný súd) Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 1 [nariadenia č. 1215/12] vykladať v tom zmysle, že konanie, aké je opísané v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sa má úplne alebo čiastočne považovať za občiansku alebo obchodnú vec v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia?
2. Má sa po uplatnení práva podať návrh na nariadenie predbežných opatrení/ochranných opatrení, o ktorom súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, už rozhodol, vychádzať z toho, že súd, na ktorom bol podaný návrh na nariadenie predbežných opatrení na tom istom základe, a to podľa článku 35 [nariadenia č. 1215/12], nemá právomoc od okamihu, v ktorom sa predložia dôkazy o tom, že súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, rozhodol o tomto návrhu?
3. Pokiaľ z odpovedí na prvé dve prejudiciálne otázky vyplynie, že súd, na ktorom bol podaný návrh podľa článku 35 [nariadenia č. 1215/12], má právomoc, majú sa podmienky na nariadenie ochranných opatrení podľa článku 35 [nariadenia č. 1215/12] vykladať autonómne? Je potrebné neuplatniť ustanovenie, ktoré v prípade, akým je prejednávaný prípad, nepripúšťa nariadenie ochranného opatrenia proti orgánu verejnej moci?“

¹³ Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania, bodu 4, poľský súd vychádzal z toho, že návrhy na nariadenie predbežného opatrenia sú pre nedostatok záujmu na konaní nedôvodné, keďže podľa jeho názoru neexistuje nijaký prijateľný dôvod, pre ktorý žalovaná nepodpíše žiadny ďalší dodatok, a spoločnosti navyše neodôvodnili, prečo sa zdá pravdepodobné, že nenariadenie predbežného opatrenia by znemožnilo alebo podstatne sťažilo výkon možného budúceho rozhodnutia, ktoré by zohľadňovalo potenciálne nároky navrhovateľiek. Podľa uvedeného súdu spoločnosti tiež nepreukázali, že sa zdá pravdepodobné, že nenariadenie predbežného opatrenia by viedlo k nenapraviteľnej škode, a do akej miery by prípadné zmluvné pokuty mohli ohroziť jej finančnú stabilitu.

¹⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze (Ú. v. EÚ L 399, 2006, s. 1).

¹⁵ Platobný rozkaz bol vydaný v prospech poľskej štátnej pokladnice proti poisťovni Evroins AD na istinu vo výške 4 086 197,80 PLN, úroky vo výške 3 322 112,05 PLN, ako aj sumu vo výške 76 405,75 PLN.

III. Konanie na Súdnom dvore

26. Návrh na začatie prejudiciálneho konania bol doručený do kancelárie Súdneho dvora 5. novembra 2020. Prejednanie návrhu podľa článku 105 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora bolo odmietnuté.

27. Písomné pripomienky predložili TOTO – Costruzioni Generali a Vianini Lavori, Poľská republika a Európska komisia. Všetky tieto subjekty, ako aj poľská štátna pokladnica sa zúčastnili na pojednávaní, ktoré sa konalo 15. júla 2021.

IV. Analýza

28. Ako som už uviedol, moje návrhy sa obmedzia na druhú prejudiciálnu otázku. Táto otázka sa v podstate týka vzťahu medzi súdmi rôznych členských štátov, na ktoré boli postupne podané návrhy na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení podľa nariadenia č. 1215/2012.

29. Na účely zodpovedania tejto otázky treba podať výklad článku 35 nariadenia č. 1215/2012, čo umožní objasniť, či súd (v tomto prípade bulharský súd), ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, môže nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ak súd, ktorý má právomoc vo veci samej (v tomto prípade poľský súd), už rozhodol o rovnakom návrhu.

30. Skôr než navrhnem odpoveď na túto otázku, preskúmam niektoré všeobecné aspekty nariadenia č. 1215/2012, ktoré by mohli prispieť k uvedomeniu si niektorých skutočností.

A. Úvodné poznámky: predbežná ochrana v nariadení č. 1215/2012

1. Režim medzinárodnej súdnej právomoci a pohyb rozhodnutí o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení

31. Nariadenie č. 1215/2012 stanovuje dva spôsoby na získanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení v sporoch, ktoré patria do jeho pôsobnosti:

- po prvé priznáva medzinárodnú súdnu právomoc súdom, ktoré v súlade s oddielmi 1 až 6 kapitoly II majú tiež právomoc rozhodovať o spore vo veci samej.¹⁶ Právomoc týchto súdov nezávisí od existencie určitej väzby medzi predmetom opatrenia a súdom.¹⁷ Okrem toho s výnimkou, ktorú uvediem nižšie, sa na opatrenie nariadené súdom, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, vzťahuje režim uznávania a výkonu upravený nariadením č. 1215/2012.
- po druhé článok 35 toho istého nariadenia stanovuje, že súdy, ktoré nemajú právomoc rozhodovať vo veci samej, rozhodujú o predbežných opatreniach vrátane ochranných opatrení týkajúcich sa tohto sporu.

¹⁶ Ich právomoc nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení výslovne nestanovuje, ale prirodzene to vyplýva z ich znalosti veci. Implicitne je uvedená v odôvodnení 33 nariadenia č. 1215/2012; pozri tiež rozsudok zo 17. novembra 1998, Van Uden (C-391/95, EU:C:1998:543; ďalej len „rozsudok Van Uden“, bod 19).

¹⁷ Rozsudok z 27. apríla 1999, Mietz (C-99/96, EU:C:1999:202, bod 41).

32. V tomto druhom prípade Súdny dvor stanovuje možnosť, aby na základe splnenia určitých požiadaviek súd, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, mal právomoc rozhodovať v konaní o nariadení predbežného opatrenia:¹⁸

- predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení musia byť „určené na zachovanie skutkového alebo právneho stavu s cieľom ochrany práv, ktorých uznanie sa navrhuje na súde s právomocou konať vo veci samej“¹⁹.
- nemožno nariadiť opatrenia, ktoré svojimi účinkami *de facto* nahrádzajú konanie vo veci samej, teda slúžia na obchádzanie princípov právomoci v štádiu dokazovania.²⁰
- medzi súdom, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej, a navrhovaným opatrením, musí existovať skutočná väzba. Vydanie tohto opatrenia „vyžaduje... presnú znalosť konkrétnych okolností, v ktorých má opatrenie vyvolať svoje účinky“²¹.

33. Tieto podmienky sú dané skutočnosťou, že článok 35 nariadenia č. 1215/2012 priznáva osobe, ktorá sa domáha nariadenia predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, výhodu, ktorá môže priviesť protistranu do nepriaznivej situácie tým, že stanovuje výnimku z režimu právomocí upraveného samotným nariadením. Z tohto dôvodu musí byť jeho výklad reštriktívny.²²

34. Navyše otvorením dodatočného súdu by článok 35 mohol tiež podporiť stratégie *forum shopping*²³ a zneužívania.²⁴

35. Podľa nariadenia č. 1215/2012 právomoc súdu, ktorý nariaďuje predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení na základe článku 35, je tiež významne obmedzená: účinok týchto opatrení sa obmedzuje na územie samotného členského štátu.²⁵

¹⁸ Podmienky boli stanovené v rámci výkladu príslušných ustanovení Bruselského dohovoru a nariadenia č. 44/2001.

¹⁹ Rozsudky z 26. marca 1992, Reichert a Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, bod 34ñ; Van Uden (bod 37), a z 3. septembra 2020, Supreme Site Services a i. (C-186/19, EU:C:2020:638, bod 50).

²⁰ Rozsudky Van Uden (bod 43 a nasl.); z 27. apríla 1999, Mietz (C-99/96, EU:C:1999:202, bod 42), a St. Paul Dairy (bod 18).

²¹ Rozsudok Van Uden (bod 38).

²² Rozsudok St. Paul Dairy (bod 11). Článok 35 predstavuje v režime anomáliu: svedčí o tom aj jeho postavenie v jedinom oddiele, ktorý je mimo samotných pravidiel právomoci, aj keď stále v rámci kapitoly II nariadenia č. 1215/2012.

²³ Na túto obavu poukázali účastníci na pojednávaní, ktorí sa nezhodli na skutočnom rozsahu rizika. Komisia konkrétne navrhla, aby samotný článok 35 obsahoval prvky samoregulácie. Je pravda, že normotvorca, ako aj Súdny dvor sa vo svojom výklade obmedzili na pôsobnosť tohto ustanovenia. Nemôžem však súhlasiť s niektorými argumentmi Komisie, najmä s myšlienkou, že opatrenia, ktoré možno vydať podľa článku 35, musia byť naliehavé. V prvom rade sa stáva, že vo väčšine prípadov sa požaduje predbežná ochrana z tohto dôvodu, čo *de facto* znižuje účinnosť predpokladaného obmedzenia. V druhom rade stále nie je isté, či naliehavosť je alebo nie je podmienkou samotného uplatnenia článku 35; ak áno, jeho pochopenie by malo byť samostatné.

²⁴ Na pojednávaní sa osobitne poukázalo na nebezpečenstvo „nadmernej záruky“, čo je dôsledok nariadenia viacerých ochranných opatrení na ten istý účel na dvoch rôznych súdoch, ktoré nie sú povinné navzájom komunikovať v tomto ohľade (týkajúcom sa neúspešného pokusu zahrnúť v tomto zmysle povinnosť do nariadenia č. 1215/2012, pozri poznámku pod čiarou 38). Nariadenie neposkytuje riešenie tejto situácie nad rámec riešenia, ktoré vyplýva z uplatnenia pravidiel o prekážke začatej veci alebo pravidiel týkajúcich sa uznávania.

²⁵ Odôvodnenie 33 a článok 2 písm. a) druhý odsek nariadenia č. 1215/2012. Toto obmedzenie bolo stanovené už v predchádzajúcom režime, ktorý požadoval skutočnú väzbu medzi predmetom navrhovaných opatrení a miestnou príslušnosťou štátu, na ktorého súde sa rozhoduje vo veci.

36. Netreba však zabúdať na to, že prípustnosť predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení zo strany iného súdu, než je súd, ktorý rozhoduje alebo bude rozhodovať²⁶ vo veci samej, zodpovedá špecifickým praktickým potrebám predbežnej súdnej ochrany,²⁷ ktoré sú ľahko pochopiteľné.

37. Prostredníctvom tohto ustanovenia sa zainteresovanému účastníkovi poskytuje možnosť získať predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia v členskom štáte, v ktorom sa nachádza majetok alebo osoba, na ktorých sa bude toto opatrenie vykonávať. Tým sa zabráňuje ťažkostiam týkajúcim sa v prvom rade povinnosti viesť súdny spor v zahraničí, a v druhom rade, získania uznania rozhodnutia vydaného iným súdom.²⁸

38. Táto možnosť je o to nevyhnutnejšia, že predbežné a ochranné opatrenia nariadené súdom, ktorý rozhoduje vo veci samej (a ktorých prijatie si zachováva moment prekvapenia), v zásade nie sú oprávnené²⁹ sa voľne pohybovať³⁰ medzi členskými štátmi na základe nariadenia č. 1215/2012.³¹

39. Vylúčenie voľného pohybu tohto druhu opatrení sa uskutočňuje prostredníctvom definície „rozsudku“ uvedeného v článku 2 písm. a) druhom odseku nariadenia č. 1215/2012. V praxi sa premieta do požiadavky jeho článku 42 ods. 2: výkon predbežného opatrenia vrátane ochranného opatrenia v členskom štáte, nariadený v inom členskom štáte súdom rozhodujúcim vo veci samej, podlieha predloženiu osvedčenia podľa článku 53. Toto osvedčenie obsahuje konkrétne údaje potvrdzujúce postavenie súdu a predvolanie žalovaného na súd alebo ak sa opatrenie nariadilo bez predvolania žalovaného na súd, doručenie opatrenia.

2. Vzťah medzi súdmi

40. Neexistuje formálna hierarchia medzi súdmi, ktoré má k dispozícii navrhovateľ o predbežnú ochranu, medzi ktorými si môže vybrať. Existujú preto prípady viacerých konaní o predbežnej ochrane, pre ktoré normotvorca výslovne nestanovil osobitné riešenie.

a) Existencia viacerých konaní o predbežnej ochrane

41. Nariadenie č. 1215/2012 obsahuje osobitné pravidlo (článok 35) pre predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení. Dalo by sa povedať, že týmto spôsobom dopĺňa *prírodnú* právomoc súdu, ktorý je oprávnený rozhodovať vo veci samej, nariadiť ich. Zároveň otvára priestor pre rovnaké konania na rôznych súdoch s rizikom rozhodnutí, ktoré sú navzájom nezlučiteľné.

²⁶ Môže ísť o súd, ktorý rozhoduje vo veci samej v súčasnosti, alebo o súd, ktorý bude rozhodovať vo veci samej v budúcnosti, ak je o opatrení rozhodnuté pred začatím konania vo veci samej.

²⁷ Rozsudky z 21. mája 1980, Denilauler (125/79, EU:C:1980:130, body 15 a 16); z 26. marca 1992, Reichert a Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, bod 33). Pozri tiež, pokiaľ ide o ujmu spojenú s dĺžkou trvania konania v medzinárodných konaniach, rozsudok St. Paul Dairy (bod 12).

²⁸ Ťažkosti, ktoré existujú aj v zjednodušenom režime automatického uznávania a výkonu, bez vyhlásenia vykonateľnosti podľa nariadenia č. 1215/2012: dotknutá osoba musí v štáte pôvodu získať dokumentáciu, ktorú od neho požaduje dožiadaný štát; nemožno *a priori* vylúčiť, že strana, voči ktorej sa žiada uznanie alebo výkon, požiada o jeho zamietnutie príslušnou procesnou cestou; ani to, že opatrenie, o ktorom sa rozhodlo v jednom členskom štáte, si vyžaduje prispôbenie, aby sa mohlo vykonať v inom členskom štáte.

²⁹ Ich voľný pohyb je možný len vtedy, ak bol žalovaný predvolaný na súd, alebo ak bolo žalovanému doručené rozhodnutie obsahujúce opatrenie pred začatím výkonu.

³⁰ Podľa odôvodnenia 33 sa obmedzenie vykonáva na účely výkonu a tiež na účely uznania.

³¹ Podľa odôvodnenia 33 tak môžu urobiť, ak to umožňuje vnútroštátne právo.

42. Zásadu prednosti, ktorá v oddiele „Prekážka začatej veci – súvisiace veci“ nariadenia č. 1215/2012 upravuje existenciu viacerých konaní medzi rovnakými účastníkmi a v tej istej veci, možno podľa jeho článku 29 podľa môjho názoru rozšíriť aj na predbežnú fázu týchto konaní.³²

43. V súlade s touto zásadou súd, ktorý *nezačal konať ako prvý*, „aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý“. Súd, ktorý nezačal konať ako prvý, musí odmietnuť vykonávať svoju právomoc v prospech súdu, ktorý začal konať ako prvý, keď sa potvrdí právomoc tohto súdu.³³

44. Ako som vysvetlil, súbežná existencia návrhov na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení na súde, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, a na inom súde, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej (ale na ktorý sa podal návrh na základe článku 35 nariadenia č. 1215/2012), poskytuje zainteresovanému účastníkovi možnosť vyhnúť sa omeškaniam, ktoré sa často spájajú s dorúčením opatrenia do členského štátu nariadeného v inom členskom štáte.

45. Z tohto hľadiska by sa dalo označiť za paradoxné, že osoba, ktorá sa domáha nariadenia predbežného opatrenia vrátane ochranného opatrenia na súde, ktorý nezačal konať ako prvý, práve s cieľom zabrániť omeškaniam súdu, ktorý začal konať ako prvý, musí tak urobiť výlučne v súlade s pravidlom o prekážke začatej veci v štáte, v ktorom prebieha konanie vo veci samej, len preto, že v tomto štáte bol ako prvý podaný návrh na nariadenie tohto opatrenia.³⁴

46. Alternatívne by pri predbežných a ochranných opatreniach bolo možné neuplatniť všeobecné pravidlo o prekážke začatej veci (článok 29 nariadenia č. 1215/2012) a zaoberať sa problémom dvoch nezlučiteľných rozsudkov, ak by mali byť vydané, a to rozhodnutím *a posteriori* o ich uznaní a výkone.³⁵

47. Domnievam sa však, že toto riešenie by nemuselo byť v súlade s uvedeným nariadením.

48. Hoci sa Súdny dvor v tejto súvislosti nevyjadril, v negatívnom zmysle poukázal na „znásobeni[e] súdnych právomocí o jednom a tom istom právnom vzťahu, čo je v rozpore s cieľmi dohovoru“ v spojení s článkom 24 Bruselského dohovoru.³⁶

³² Neprehliadam skutočnosť, že existujú pochybnosti o *mechanickom* uplatňovaní článku 29 v oblasti predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, a to z dôvodov, ktoré sa menia v závislosti od charakteristík scenára duality konaní.

³³ Pravidlo časovej prednosti sa výnimočne zmení, ak existuje voľba výlučnej právomoci súdu: pozri článok 31 ods. 2 a 3. V prejednávanej veci bol prvý návrh na nariadenie ochranných opatrení podaný na poľský súd, ktorý si zmluvné strany zvolili na urovanie svojich sporov.

³⁴ Tento argument nepresvedčí každého. Návrh Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States (Study JLS/C4/2005/3), vypracovaný na žiadosť Komisie, mal v každom prípade uprednostniť súd, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, vzhľadom na jeho lepšiu znalosť veci: pozri bod 777. V tejto súvislosti možno uviesť článok 15 nariadenia Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí (Ú. v. ES L 178, 2019, s. 1), ktorý nemá v žiadnom inom dokumente obdobu.

³⁵ Tak to navrhuje doktrína: pozri EICHEL, F.: Art. 35 Brüssel Ia-VO. In: WIECZOREK/SCHÜTZ: *Zivilprozessordnung und Nebengesetze*. Band 13/2, 4. vydanie, 2019, odkaz 83, s ďalšími odkazmi.

³⁶ Rozsudok St. Paul Dairy (bod 20).

49. V súčasnosti stačí povedať, že výnimky z pravidla o prekážke začatej veci sú v samotnom nariadení a žiadna z nich nezodpovedá pravidlu opísanému vyššie.³⁷ Návrhy zmien v tomto ohľade, ktoré boli predložené k článku 35 nariadenia č. 1215/2012, neboli prenesené do textu, čo svedčí proti osobitnému zaobchádzaniu s prekážkou začatej veci pre návrhy na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení v súčasnom systéme.³⁸

50. Stručne povedané, domnievam sa, že pravidlo o prekážke začatej veci uvedené v článku 29 nariadenia č. 1215/2012 sa uplatňuje na návrhy na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení. Z toho vyplývajú dva dôsledky: a) súd, ktorý začal konať ako prvý, má prednosť, keď sa potvrdí jeho právomoc; a b) od toho okamihu súd, ktorý nezačal konať ako prvý, odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

b) Nezlučiteľnosť predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení rôznych súdov

51. Prípacom predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení nariadených dvoma súdmi (jeden súd s právomocou podľa článku 24 Bruselského dohovoru a druhý súd zvolený účastníkmi konania na rozhodovanie vo veci samej) sa Súdny dvor zaoberal v rozsudku *Italian Leather*³⁹ v súvislosti s článkom 27 ods. 3 tohto dohovoru.

52. V tomto rozsudku Súdny dvor:

- objasnil, že nezlučiteľnosť, ktorá bráni uznaniu rozhodnutia iného štátu, sa týka právnych účinkov rozsudkov, a nie existencie rôznych právnych rámcov v členských štátoch alebo odlišného posúdenia tej istej požiadavky príslušnými orgánmi.⁴⁰
- potvrdil, že k nezlučiteľnosti dochádza vtedy, ak dôsledky predmetných rozsudkov, ktoré súčasne nastávajú v členskom štáte, narušujú jeho sociálny poriadok.⁴¹
- konštatoval, že za týchto podmienok a vzhľadom na to, že dôvod neuznania stanovený v článku 27 ods. 3 Bruselského dohovoru má kogentnú povahu, dožiadaný orgán musí odmietnuť uznanie rozhodnutia iného štátu.⁴²

53. Zhoda medzi článkom 27 ods. 3 Bruselského dohovoru a súčasným článkom 45 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 1215/2012⁴³ umožňuje dospieť k záveru, že rovnaké riešenie sa uplatňuje aj podľa tohto článku nariadenia.

³⁷ Okrem toho pripomínam, že Súdny dvor v rozsudku z 9. decembra 2003, *Gasser* (C-116/02, EU:C:2003:657), zamietol tvrdenie o neprimeranej dĺžke konaní ako základ na vylúčenie uplatnenia (v tom čase) článku 21 Bruselského dohovoru.

³⁸ Pozri Report on the Application of Regulation Brussels I in the Member States (Study JLS/C4/2005/3), citovaný v poznámke pod čiarou 34. Návrh Komisie týkajúci sa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, KOM(2010) 748 v konečnom znení, v prospech komunikácie medzi súdmi na účely koordinácie konaní, tiež nebol prijatý.

³⁹ Rozsudok zo 6. júna 2002 (C-80/00, EU:C:2002:342; ďalej len rozsudok „*Italian Leather*“).

⁴⁰ Tamže, bod 44.

⁴¹ Tamže, bod 48.

⁴² Tamže, bod 2 výrokovej časti.

⁴³ „Uznanie rozsudku sa... zamietne... ak je rozsudok nezlučiteľný s rozsudkom vydaným medzi rovnakými účastníkmi v dožiadanom členskom štáte“.

B. Odpoveď na druhú prejudiciálnu otázku

54. Pochybnosti vnútroštátneho súdu, ktoré sú rozhodujúce pre jeho druhú prejudiciálnu otázku, ako aj tvrdenia účastníkov konania v tejto súvislosti, sa zakladajú na viacerých dôvodoch, ktorými sa budem zaoberať v tomto poradí:

- v prvom rade sa budem zaoberať vplyvom zmluvnej doložky o voľbe súdu v prospech poľských súdov,
- následne sa budem zaoberať *existenciou skutočnej väzby* medzi navrhovanými opatreniami a bulharským územím,
- napokon sa vyjadrím k relevantnosti poľského súdneho rozhodnutia, ktorým boli zamietnuté predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, pre bulharský súd.

1. Doložka o voľbe súdu: prekážka nariadenia opatrení bulharskými súdmi?

55. Právomoc súdu v spore vo veci samej nariadiť predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení nezávisí od osobitnej väzby medzi predmetom opatrenia a súdom; stačí, ak sú splnené okolnosti, ktoré podľa nariadenia č. 1215/2012 odôvodňujú priznanie právomoci na rozhodovanie vo veci samej.

56. Jednou z týchto okolností je skutočnosť, že strany sa dohodli na voľbe príslušného súdu prostredníctvom doložky, ktorá priznáva výlučnú právomoc podľa článku 25 nariadenia č. 1215/2012.

57. Vzhľadom na svoj základ v autonómii vôle je však legitímne spochybníť, či každá dohoda priznávajúca právomoc sa automaticky vzťahuje aj na predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení. Naopak, možno si položiť otázku, či voľba súdu systematicky vylučuje možnosť, ktorú poskytuje článok 35 nariadenia č. 1215/2012.

58. Súdny dvor o tejto otázke ešte nerozhodoval. Rozsudok *Italian Leather* v každom prípade objasňuje, že právomoc podľa článku 35 môže existovať súčasne s právomocou iného súdu, ktorý si strany zvolia na konečné rozhodnutie sporu.

59. Podľa môjho názoru strany môžu (prinajmenšom nevidím dôvody, ktoré by tomu bránili) dohodnutým spôsobom rozšíriť alebo zrušiť medzinárodnú súdnu právomoc na predbežnú ochranu, ak sa nachádzajú v situácii, na ktorú sa vzťahuje nariadenie č. 1215/2012. To, na ktoré spory sa vzťahuje dohoda o voľbe súdu a na ktoré nie, je otázkou výkladu dohody, ktorú uzavreli.

60. Určite by bolo žiaduce, aby strany výslovne vyjadrili svoj úmysel, že doložka sa vzťahuje aj na predbežnú ochranu. V prípade neexistencie jasnej vôle možno predpokladať,⁴⁴ že doložka o voľbe súdu, ktorá je formulovaná všeobecne, rozširuje právomoc zvoleného súdu na nariadenie predbežných alebo ochranných opatrení.

⁴⁴ Domnienka logicky pripúšťa dôkaz o opaku.

61. Toto riešenie by sa naopak nevzťahovalo na vylúčenie prístupu k akémukoľvek inému súdu iného členského štátu, ako je súd, ktorý bol dohodnutý:⁴⁵ vzdanie sa výhody článku 35 nariadenia č. 1215/2012 nemožno predpokladať.

62. V prejednávanej veci strany zahrnuli do svojej zmluvy doložku, ktorá vo všeobecnosti určuje, že poľské súdy majú právomoc rozhodovať o ich sporoch, keďže Poľsko bolo sídlom verejného obstarávateľa.⁴⁶

63. Vnútroštátny súd nespochybňuje výlučnú právomoc poľských súdov vo veci samej; kladie si však otázku, či majú tiež výlučnú právomoc vo veciach predbežnej ochrany.

64. Pripomienky poľskej vlády a spoločností, ktorým bola zákazka zadaná, sa nezhodujú, pokiaľ ide o rozsah voľby súdu v zmluve.⁴⁷ Pokiaľ ide o mňa, súhlasím s Komisiou v tom, že o skutočnosti, či táto voľba zahŕňa alebo nezahŕňa ochranné opatrenia s vylúčením akéhokoľvek iného súdu, by mal poskytnúť výklad vnútroštátny súd.⁴⁸

65. V tejto súvislosti treba zohľadniť skutočnosť, že na ochranu predvídateľnosti zmluvných strán, „doložka o voľbe právomoci sa môže týkať len sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, čo obmedzuje pôsobnosť dohody o voľbe právomoci iba na spory vzniknuté z právneho vzťahu, v súvislosti s ktorým bola táto dohoda uzavretá...“⁴⁹

66. Doložka o voľbe právomoci sa preto nebude vzťahovať na prípady, keď „poškodený podnik nemohol rozumne predpokladať takýto spor v okamihu, keď dohodol uvedenú doložku“⁵⁰.

67. S výhradou toho, ako som už uviedol, že rozhodnutie prijíma vnútroštátny súd, domnievam sa, že zmluvné strany doložky dohodnutej v tejto veci mohli *rozumne predpokladať*, že jedna z nich v prípade potreby požiada o predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia s cieľom namietat proti uplatneniu záruk. V rámci verejných zákaziek nie sú nezrovnalosti, pokiaľ ide o uplatnenie záruk verejnými obstarávateľmi, neobvyklé.

2. Existencia skutočnej väzby

68. Ak by sa ukázalo, že doložka o voľbe právomoci nevyvoláva svoje účinky z hľadiska predbežnej ochrany, čím by sa poprela výlučnosť právomoci poľských súdov, takéto posúdenie by nemalo za okamžitý následok potvrdenie právomoci bulharských súdov ako súdov, na ktoré možno podať návrh podľa článku 35 nariadenia č. 1215/2012.

⁴⁵ Vzhľadom na dôsledky, a to, že každé opatrenie, ktoré nemožno vykonať v členskom štáte zvoleného súdu, podlieha uznaniu a výkonu. V tejto súvislosti pozri poznámku pod čiarou 28.

⁴⁶ Pozri bod 16 vyššie. Považujem za samozrejmé, že poľská štátna pokladnica spochybnila právomoc bulharských súdov na základe tejto doložky.

⁴⁷ Bod 7 a nasl., najmä bod 11 pripomienok Poľskej republiky, a body 28 a 29 pripomienok spoločnosti TOTO – Costruzioni Generali a Vianini Lavori.

⁴⁸ Bod 19 písomných pripomienok Komisie. Pozri okrem iného rozsudok z 21. mája 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, bod 67).

⁴⁹ Analogicky rozsudok z 21. mája 2015, CDC Hydrogen Peroxide (C-352/13, EU:C:2015:335, bod 68).

⁵⁰ Tamže, bod 70.

69. V takom prípade by právomoc bulharských súdov závisela v prvom rade od ustanovení vnútroštátnych predpisov v tomto ohľade. Okrem toho by musela existovať *skutočná väzba* medzi predmetom predbežného opatrenia vrátane ochranného opatrenia a územnou pôsobnosťou členského štátu (Bulharsko).

70. Pochybnosti o existencii skutočnej väzby v tomto spore boli vyjadrené z dvoch dôvodov:

- hnutelná povaha majetku nachádzajúceho sa na bulharskom území, na ktorom sa bude opatrenie vykonávať,
- skutočné zaplatenie spornej záruky sa musí uskutočniť do poľskej štátnej pokladnice na poľskom území v súvislosti s nezrovnalosťami súvisiacimi s plnením zmluvy o vykonaní prác, ktorá bola uzavretá a vykonaná v Poľsku.⁵¹

71. Požiadavka existencie skutočnej väzby priamo súvisí so samotným dôvodom existencie článku 35 nariadenia č. 1215/2012, a to aby sa o opatrení rozhodlo a aby sa vykonalo v tom istom členskom štáte. Skutočná väzba sa totiž konkretizuje v aktívach, na ktoré sa vzťahuje predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia.

72. Miesto zaplatenia samotnej záruky je naopak irelevantné.

73. V tomto spore, ako už bolo uvedené, mali predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení za cieľ zabezpečiť návrhy na určenie neexistencie práva poľskej štátnej pokladnice vymáhať zabezpečené sumy. Na základe týchto opatrení bulharský odvolací súd nariadil zaistenie pohľadávky poľského verejného obstarávateľa voči bulharskému poisťovateľovi Evroins AD.

74. Skutočná väzba medzi bulharskými súdmi a predbežnými a ochrannými opatreniami bude v konečnom dôsledku závisieť od toho, či sa uvedená pohľadávka považuje za pohľadávku nachádzajúcu sa v Bulharsku,⁵² čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

3. Rozhodnutie vydané v Poľsku ako prekážka nariadenia ochranných opatrení bulharskými súdmi

75. Má sa vychádzať z toho, že bulharský súd nemá právomoc nariadiť navrhované predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia, ak rovnaký návrh⁵³ bol podaný na (poľský) súd, ktorý rozhoduje vo veci samej, a tento súd ho nenariadil?

76. Odpoveď pripúšťa dva prístupy v závislosti od toho, či rozhodnutie poľského súdu, ktoré je v rozpore s nariadením predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, je alebo nie je konečné. Keďže poskytnuté informácie neumožňujú s úplnou istotou odvodiť povahu tohto rozhodnutia, budem sa zaoberať dvoma možnými hypotézami.

⁵¹ Pripomienky Poľskej republiky, bod 36.

⁵² Keďže ide o nehmotný majetok, pohľadávka nemá fyzické umiestnenie; jej *polohu* možno určiť s odkazom na záznam na účte, na ktorom je pripísaná, alebo prostredníctvom právnej domnienky.

⁵³ Vnútroštátny súd nevzniesol žiadnu námietku založenú na údajnej neexistencii zhody alebo na zmene okolností, preto sa touto skutočnosťou nebudem zaoberať.

a) Konečné rozhodnutie: jeho prípadné uznanie

77. V systéme nariadenia č. 1215/2012 možno ukončiť konanie vo veci samej alebo konanie o predbežnom opatrení začaté v jednom členskom štáte s odvolaním sa na konečnú povahu⁵⁴ rozhodnutia prijatého v inom štáte zodpovedajúcim procesným prostriedkom.

78. Z pripomienok účastníkov konania vyvodzujem, že právna sila rozhodnutej veci⁵⁵ poľského rozhodnutia je spornou otázkou, ktorú musí objasniť vnútroštátny súd. V každom prípade skôr než o právnej sile rozhodnutej veci (pojem, ktorý naráža na ťažkosti pri uplatňovaní na predbežné rozhodnutia), uprednostňujem hovoriť o konečnej povahe súdneho rozhodnutia, teda o konečnom rozhodnutí bez možnosti podať odvolanie.

79. Ak sa potvrdí, že rozhodnutie o predbežnom opatrení má v Poľsku takúto konečnú povahu, môže mať účinky aj v Bulharsku a zabrániť (pokiaľ sú skutkové okolnosti rovnaké)⁵⁶ nariadeniu iného opatrenia v tej istej veci a s rovnakými účastníkmi.

80. Värchoven kasacionen säd (Najvyšší kasačný súd) sa tiež pýta na okamih, v ktorom musí vyvodiť normatívne dôsledky z existencie rozhodnutia iného štátu. Konkrétne sa pýta, či musí vyhlásiť, že nemá právomoc, pokiaľ sú predložené dôkazy o tomto rozhodnutí.

81. Odpoveď je v zásade kladná. Podľa článku 36 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 uznanie rozhodnutia jedného členského štátu v inom členskom štáte nevyžaduje žiadne konanie. Ten, kto sa tohto rozsudku dovoláva, však musí dodržať formálne podmienky stanovené v článku 37 a predložiť autentické vyhotovenie kópie rozhodnutia a osvedčenie podľa článku 53, ktoré je podľa doslovného znenia nariadenia nevyhnutne potrebné.⁵⁷ Súd alebo orgán, pred ktorým sa dovoláva rozhodnutia iného štátu, môže tiež požiadať o preklad alebo prepis v zmysle článku 37 ods. 2.

82. Je na účastníkovi konania, ktorého nepriaznivo ovplyvňuje uznanie už vydaného rozsudku, aby požiadal o jeho zamietnutie z akéhokoľvek dôvodu uvedeného v článku 45, ak to považuje za vhodné. Takúto žiadosť možno podať incidenčne v súlade s článkom 36 ods. 3 nariadenia.

83. V tomto rámci sa nemožno odvolávať na ustanovenia článku 45 ods. 1 písm. c): za okolností prejednávanej veci v Bulharsku ešte neexistuje opatrenie s účinkom nezlučiteľným s účinkami poľského rozhodnutia, takže argument proti uznaniu tohto rozhodnutia nemôže uspieť.

⁵⁴ O uznaní rozhodnutia iného štátu, ktoré ešte nie je konečné, pozri bod 85 vyššie.

⁵⁵ Právna sila rozhodnutej veci sa týka návrhu na začatie prejudiciálneho konania a pripomienok účastníkov konania.

⁵⁶ Musím trvať na tom, že musí ísť o tú istú vec a o rovnakých účastníkov: ak to tak nie je (napríklad preto, lebo skutočnosti, ku ktorým došlo, spôsobili významné zmeny v pôvodnej situácii), nič by nebránilo podaniu nového návrhu na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, prípadne na súd iného štátu, ktorý nemá právomoc rozhodovať vo veci samej. Tento typ opatrení sa zo svojej podstaty nariaďuje alebo zamietá v závislosti od okolností predložených súdu v konkrétnom okamihu. Ak sa tieto okolnosti zmenia, pôvodné zamietnutie nebráni neskoršiemu priznaniu.

⁵⁷ Na rozdiel od predchádzajúceho režimu sa zdá, že dôkaz sa vyhodnocuje: článok 55 nariadenia č. 44/2001 stanovoval možnosť upustiť od osvedčenia v prílohe V tohto nariadenia alebo nahradiť ho rovnocennými dokumentmi. Je diskutabilné, či sa musia uvádzať údaje požadované v súčasnom článku 42, keďže sa doslova vyžadujú len na vykonanie opatrenia; odôvodnenie 33 naopak odkazuje na obmedzený pohyb aj na účely uznania; a „rozsudok“, ktorý definuje článok 2, sa vzťahuje na kapitolu III ako celok. V prejednávanej veci v každom prípade nie je potrebné odpovedať na túto otázku.

b) Rozhodnutie, ktoré nie je konečné: pravidlo o prekážke začatej veci

84. Ak proti poľskému rozhodnutiu možno podať v Poľsku odvolanie, na účely nariadenia č. 1215/2012 treba tomu rozumieť tak, že v tomto štáte stále prebieha konanie týkajúce sa ochranných opatrení.

85. V tomto rámci môže zainteresovaný účastník nepochybne požiadať o uznanie opatrenia v Bulharsku.⁵⁸ Skutočnosť, že proti opatreniu ešte možno podať odvolanie, však môže spôsobiť, že takýto návrh bude predčasný. Nariadenie oprávňuje dožiadaný súd pozastaviť uznanie rozhodnutia iného štátu, ak je toto rozhodnutie napadnuté v členskom štáte pôvodu.⁵⁹

86. Keďže v Bulharsku bol podaný následne rovnaký návrh na nariadenie predbežnej ochrany, zdá sa mi vhodnejšie pravidlo o prekážke začatej veci, ktoré ukladá súdu, ktorý začal konať ako druhý, povinnosti *ex offo*.

87. Dokument potvrdzujúci poľské rozhodnutie má (alebo môže mať, ak spĺňa podmienky stanovené uplatniteľným právnym poriadkom)⁶⁰ dôkaznú hodnotu ústredných prvkov článku 29 nariadenia č. 1215/2012:

- slúži na preskúmanie zhody medzi účastníkmi a predmetom oboch konaní,
- uvádza dátum podania návrhu na súde, ktorý začal konať ako prvý,
- potvrdzuje, že súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc nariadiť alebo zamietnuť predbežné opatrenie vrátane ochranného opatrenia.⁶¹

88. Ak sa po overení týchto skutočností potvrdí, že poľský súd začal vo veci konať ako prvý, ako aj [súčasná] zhoda predmetu, účastníkov a dôvodu, bulharský súd musí odmietnuť vykonávať svoju právomoc podľa článku 29 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012.

V. Návrh

89. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na druhú prejudiciálnu otázku, ktorú mu položil Värchoven kasacionen säd (Najvyšší kasačný súd, Bulharsko) takto:

1. Článok 35 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/12 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že súd, na ktorom bol podaný návrh na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, musí odmietnuť rozhodnúť o týchto opatreniach, ak: a) súd iného členského štátu, ktorý rozhoduje vo veci samej, rozhodol o týchto opatreniach s konečnou platnosťou; b) dotknutá osoba sa odvolá na toto konečné rozhodnutie a predloží dokumentáciu požadovanú podľa nariadenia č. 1215/2012 na uznanie tohto rozhodnutia v členskom štáte, v ktorom konanie ešte prebieha, a c) návrhy podané na oba súdy sú v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi.

⁵⁸ Nariadenie č. 1215/2012 nepodmieňuje uznanie alebo výkon rozsudkov iného štátu ich konečnou povahou.

⁵⁹ Článok 38 písm. a).

⁶⁰ Štátny príslušník dožiadaného štátu alebo štátny príslušník ustanovený v dohode; nariadenie č. 1215/2012 tento aspekt neupravuje.

⁶¹ V tomto prípade sa nevyžaduje formálne vyhlásenie: pozri rozsudok z 27. februára 2014, Cartier parfums-lunettes a Axa Corporate Solutions assurances (C-1/13, EÚ:C:2014:109).

2. Ak rozhodnutie vydané súdom, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, ešte nie je konečné, súd, ktorý začal konať ako druhý podľa článku 35 nariadenia č. 1215/2012, na ktorom bol podaný návrh na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení na rovnakom základe, v tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi, musí odmietnuť vykonanie svojej právomoci na základe uplatnenia článku 29 ods. 3 nariadenia č. 1215/2012 v prospech súdu, ktorý začal konať ako prvý.